

UY-JOY VA AHOLIGA XIZMAT KO'RSATISH SIFATINI MUVOFIQLASHTIRISH TIZIMI

Rahimov Abdihakim Muhammadiyevich

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti

"Iqtisodiyot kafedrası" dotsenti, i.f.f.d. (PhD)

e-mail: ab.raximov@mail.ru

+998919507423

Аннотация: *Ushbu maqolada uy-joy va ovqatlanish xizmatlari ko'rsatish sifatini oshirishning iste'mol talablarini me'yoriy baholashda ekonometrik modellashtirishning ahamiyati tadqiq qilingan. Aholi turmush darajasi inson ichki imkoniyatlari va istiqomat muhitiga bog'liqligi o'rganilgan.*

Kalit so'zlar: *model, ekonometrika, aholi turmush darajasi, kambag'allikni baholash, insonlarning ma'lumotlilik darajasi indeksi, iste'molni qondirish koeffitsiyenti, iqtisodiy indekslar usuli*

Аннотация *В данной статье исследуется важность эконометрического моделирования в нормативной оценке потребительского спроса для повышения качества услуг жилья и общественного питания. Изучено, что уровень жизни населения зависит от его внутренних возможностей и среды обитания*

Ключевые слова: *модель, эконометрика, уровень жизни, оценка бедности, индекс образования населения, коэффициент удовлетворенности потреблением метод экономических показателей*

Annotation *This article explores the importance of econometric modeling in the normative assessment of consumer demand for improving the quality of housing and catering services. It has been studied that the standard of living of the population depends on its internal capabilities and habitat*

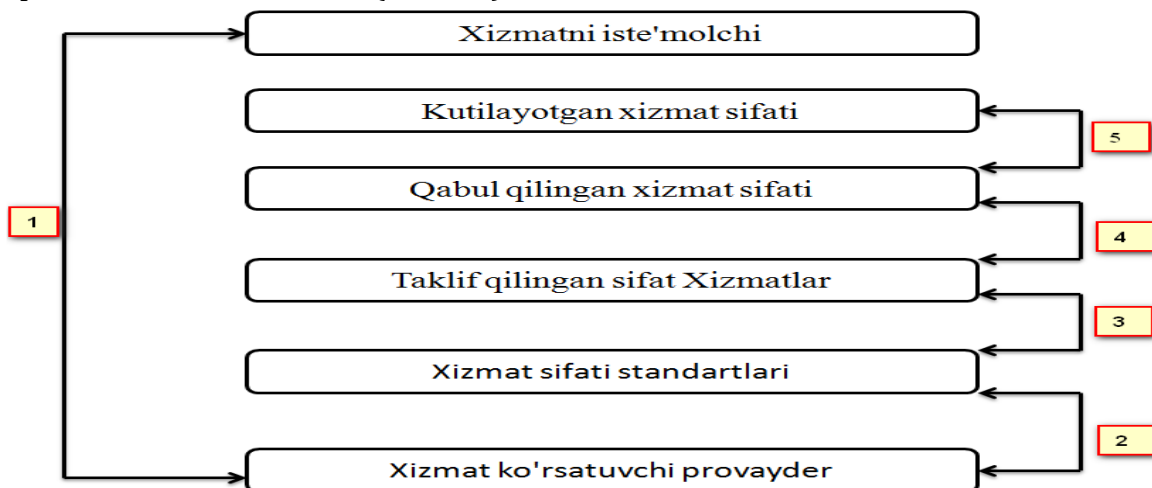
Key words: *model, econometrics, standard of living, poverty assessment, education index of the population, consumption satisfaction rate, method of economic indicators*

Kirish. *Ijtimoiy va iqtisodiy munosabatlar tizimi - bu murakkab tuzilmali, ko'p faktorlarli tizim hisoblanib, u bevosita jamiyatning yashash tarzining ma'lum ko'rinishidir. Ijtimoiy-iqtisodiy darajani sifat va miqdor jihatdan anglatuvchi sifatida aholining yashash qo'layliklari, ulrga ko'rsatilayotgan xizmatlar sifati va boshqalar keltiriladi.*

Ijtimoiy va iqtisodiy munosabatlarning samarali tizimi faqat fundamental asosda shakllanishi mumkin. Normativ-huquqiy normalarning har xil turlari, xodimlar, ish beruvchilar va davlatning o'z ishida samarali va mas'uliyatli ishtiroki aholining ijtimoiy himoyasini ta'minlaydi. Bu esa aholiga xizmat turlarini sifatli ko'rsatish mamlakat rivojida katta ahamiyatga ega ekanligini bildiradi.

"Uy-joy kommunal xizmatlari sifati" tushunchasi murakkabdir. Bu shunchaki ta'sir qilmaydi. Xizmat ko'rsatishning yakuniy natijasi qulaylik yaratishdir Inson

hayotining shart-sharoitlari, ammo bu ularning har biri texnologik jarayonlar tizimini nazarda tutadi Qaysi sifat standartiga javob berishi kerak. Uy-joy va kommunal xizmatlarning sifati bo'yicha tadqiqotlar U ishlab chiqarish va iste'mol qilish jarayonida ko'rsatiladi Xizmatlar, iste'molchi tomonidan qo'yiladigan subyektiv sifat talablarini xizmat ko'rsatishning standart darajasi va uning haqiqiy xususiyatlari bilan muvofiqlashtirish zarur bo'ladi (1-rasm).

Rasm 1. Uy-joy va aholiga xizmat ko'rsatish sifatini muvofiqlashtirish tizimi.

Birinchi bosqichda. Iste'molchilar individual ehtiyojlar, bilim va avvalgi tajriba Uy-joy kommunal xo'jaligi rahbariyati xizmatning talab qilinadigan sifati to'g'risida ma'lumot sifatida ko'rib chiqiladigan xizmatning kutilayotgan sifati.

Ikkinchi bosqich. Uy-joy kommunal xizmatlarini ishlab chiqarishni rejalashtirgan ishlab chiqaruvchi qaror qiladi Iste'molchilarning o'z mahsulotlarining sifatiga bo'lgan talablari Mahsulotlar. Shu bilan birga xizmatlar o'rnatiladi Sifat standartlari va iste'mol stavkalari. bu haqida Ushbu bosqichda standartlarning iste'molchi kutgan sifat darajasidan chetga chiqishini to'g'rilash zarur Xizmatlar.

Uchinchi bosqich. Ushbu bosqichda xizmat ko'rsatish standarti va taklif o'rtasida ziddiyatlar bo'lishi mumkin Xizmat ko'rsatish sifati darajasi. Bunday holat Bu etarli bo'lmagan sifat tufayli rivojlanadi va Resurslarni qo'llab-quvvatlash miqdori, xodimlarning past darajadagi malakasi va boshqalar.

To'rtinchi bosqich. Xizmat ko'rsatish sifatining tavsiya etilgan darajasi allaqachon olingan darajaga to'g'ri kelmaydi. Texnologik intizomning buzilishi sababli.

Beshinchi bosqich. Kutilayotgan va kelajakdagi xizmat ko'rsatish darajasining nomuvofiqligi interval oralig'idagi Yamamama Mama sifatidan chetlanishlar yig'indisidan aniqlanadi. Xizmat va olingan sifat Kamroq, oldingi bosqichlarda qat'iyatlilik qanchalik katta bo'lsa.

Uy-joy sohasini isloh qilish davrida aholini ijtimoiy himoya qilish dasturiga katta e'tibor berish zarur. Uy-joy kommunal xo'jaligini isloh qilish va modernizatsiya qilishdan maqsad bu Uy-joy kommunal xizmatlari sifatini oshirish, Kambag'al fuqarolarga ijtimoiy kafolatlar berish, uy-joy kommunal xizmatlari bozorida paydo bo'ladigan xususiy muassasalar uchun ustuvor vazifa foyda hisoblanadi, bu Strategik maqsad emas, aksincha taktik maqsad. Shuning uchun uy-joy bozorini shakllantirish va

xususiy jamoat xizmatlari jarayonida hisobga olish kerak . Ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini oshirish, muntazam ravishda ko'payib borishga imkon beradigan kompaniyalar Aholi va kommunal xizmatlar iste'molchilari tomonidan xizmatlar uchun to'lovdan olinadigan foyda. Foydani samarali taqsimlash sizni doimiy ravishda takomillashtirishga imkon beradi Uy-joy fondini yangi texnologiyalar, uskunalar va o'qitish vositalaridan foydalanish yo'li bilan boshqarish jarayoni xodimlar. Kommunal xizmatlar uchun yuz foiz to'lov ijtimoiy qo'llab-quvvatlash orqali amalga oshiriladi Kam daromadli aholi. Aholining zaif qatlamlarini ijtimoiy va iqtisodiy qo'llab-quvvatlash hayot sifatini yaxshilashi mumkin.

Bugungi kunda uy-joy kommunal xizmat ko'rsatish muassasalari oldida bu vazifa turibdi Xizmat ko'rsatish texnologiyasini takomillashtirish, uning faoliyati sifati va samaradorligini oshirish Raqobatbardosh ustunlikka erishish maqsadi. Uy-joy kommunal xizmatlari sifatini oshirish, zaxiralarni qidirish va nazorat qilish imkoniyatlari davlat darajasida, professional darajada ko'rib chiqilmoqda bog'liq bo'lgan. Uy-joy kommunal xizmatlari sifatini nazorat qilish bugungi kunda ijtimoiy ahamiyatga ega bo'ldi Xizmatlar sifatini oshirish uchun zaxiralarni yaratish vazifasi Uy-joy kommunal xizmatlari chet elda ham, O'zbekistonda ham dolzarbdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Рахимов, А. Н., Махматкулов, Г. К., и Рахимов, А. М. (2021). Построение эконометрических моделей развития сферы услуг для населения региона и их прогнозирование. *Американский журнал прикладных наук*, 3 (02), 21–48.
2. Jo'rayev, F. D., Ochilov, M. A., Rakhimov, A. M., & Doliyev, S. Q. (2023). Algorithms for improving models of optimal control for multi-parametric technological processes based on artificial intelligence. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 460, p. 04013). EDP Sciences.
3. Ochilov, M. A., Juraev, F. D., Махматқулов, G. X., & Rahimov, A. M. (2020). Analysis of important factors in checking the optimality of an indeterminate adjuster in a closed system. *Journal of Critical Review*, 7(15), 1679-1684.
4. Mukhitdinov, Kh S., and F. D. Juraev. "Methods of Macroeconomic Modeling." *International Journal of Trend in Scientific Research and Development (IJTSRD)*, e-ISSN: 2456-6470.
5. Muxitdinov, K. S., & Khudoyorov, L. N. (2016). Information-analytical support systems forecasting small businesses. *Web of Scholar*, (5), 12-14.
6. Rakhimov, A. M. (2019). Important of bank deposit policy in expanding of the deposit base of commercial banks. *Экономика и бизнес: теория и практика*, (5-2), 198-200.
7. Rahimov, Abdihakim. "Mehmonxona va umumiy ovqatlanish korxonalarini faoliyatini ekonometrik modellashtirishda zamonaviy uslubiy yondashuvlar." *Iqtisodiyot va ta'lim* 24.6 (2023): 245-250.

8. Рахимов, А. (2022). Аҳолига яшаш жой ва умумий овқатланиш хизматлари ривожда ички ва ёндош тармоқларнинг таъсирини баҳолаш (қашқадарё вилояти мисолида). *Iqtisodiyot Va ta'lim*, 23(4), 397–402.
9. Махматкулов, Ғ. (2022). Аҳолига савдо хизматларини инновацион ривожлантириш салоҳиятини баҳолашда тренд моделларини танлаш мезонлари (қашқадарё вилояти мисолида). *Iqtisodiyot Va ta'lim*, 23(4), 381–386.
10. Махматкулов, Ғ. (2023). Савдо корхоналарининг инновацион фаолиятини эконометрик моделлаштириш. *Iqtisodiyot Va ta'lim*, 24(6), 33–38.
11. Махматқулов, G. X. (2023). Savdo xizmatlari tarmog'ini rivojlantirish masalalariga tizimli yondoshuv. *Educational Research in Universal Sciences*, 2(10), 175–182. Retrieved from
12. Juraev , F. D.(2021). Problems Of Informatization Of Management Of Agricultural Industry And Modeling Of Agriconomic System In A Market Economy. *The American Journal of Applied Sciences*, 3(02), 49–54.
13. Juraev, A. Kh, et al. "Nonlinear control object identification problems: Methods and approaches." *E3S Web of Conferences*. Vol. 392. EDP Sciences, 2023
14. Жўраев Ф. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг истиқболдаги муаммолари ва уларни эконометрик моделлаштириш // *Iqtisodiyot va ta'lim*. – 2021. – №. 4. – С. 377-385.
15. Жўраев , Ф. Д., & Аралов, Ф. М. (2023). Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқариш жараёнини эконометрик моделлаштириш заруриятининг асосий жиҳатлари. *Educational Research in Universal Sciences*, 2(2), 36–43. Retrieved from
16. Jo'rayev, F.D., and G. Aralov.M.(2023). Qishloq xo 'jaligi mahsulotlari ishlab chiqarish jarayonini ekonometrik modellashtirish zaruriyatining asosiy jihatlari." *Educational research in universal sciences 2.2*: 36-43.
17. Жўраев Ф. Д. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни қисқа муддатли прогнозлаштириш // *Инновацион технологиялар*. – 2021. – №. 2 (42). – С. 92-95.
18. JO'RAYEV F. D. Econometric modeling of the development and management of agricultural production based on cluster analysis (on the example of the 584 kashkadarya region) // *Экономика*. – Т. 8. – С. 584-590.
19. Khudoyorov, L. N., Noraliyeva, S. S., & Vaxronova, N. S. (2024). Development of digital economy and its role today. *Экономика и социум*, (5-1 (120)), 432-434.
20. Khudoyorov, L. N. (2020). Forecasting the development of small business and private entrepreneurship on the basis of multifactorial empirical models. *Science and World*, (11 (87)), 41.
21. Khudoyorov, L. N. (2023). The objective necessity of modeling the level of growth in ensuring the development of small business. *Экономика и социум*, (6-1 (109)), 225-227.
22. Khudoyorov, L. N. (2023). Development of small business and private entrepreneurship in region kashkadarya. In *Фундаментальные и прикладные*

научные исследования: актуальные вопросы, достижения и инновации (pp. 129-131).

23. Маллаев, Алишер Ражабалиевич, and Фаррух Дустмирзаевич Жураев. "Операционная теория исчисления по преобразованию Лапласа." Научное знание современности 7(2017):5-16.

24. Do'stmirzayevich J. F. A model approach to long-term forecasting of electricity supply //Journal of Integrated Education and Research. – 2023. – Т. 2. –№. 10. – С. 41-45.

25. Жураев, Фаррух. "Перспективные проблемы развития производство сельскохозяйственной продукции и их эконометрическое моделирование." Экономика И Образование 4 (2021): 377-385.

26. Do'stmirzayevich J. F. et al. Problems of Management of Technological Systems Under Uncertainty: Models and Algorithms //Global Scientific Review. – 2023. – Т. 19. – С. 39-48.

27. Muhammadiyevich A. G. et al. Analysis of functions of belonging and assessment of the state of the control object //World Economics and Finance Bulletin. – 2023. – Т. 23. – С. 85-90.

28. Juraev, F. "Organization of production in agricultural enterprises." Tashkent: Istiqlol (2004).

29. Mallaev, A., Juraev, F., & Ochilov, M. (2023). Improvement of control models of closed systems using neural networks. Innovatsion Texnologiyalar, 51(03), 12–26. Retrieved from

30. Жўраев, Ф. Д., & Аралов, Ф. М. (2023). Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқаришининг ривожланиш тенденциясини статистик таҳлили. research and education, 2(4), 31–43. Retrieved from

31. Khudoyorov, L. N., & Axmedova, N. F. (2023). Analysis of the development of small business in the world. Экономика и социум, (6-1 (109)), 222-224.

32. Khudoyorov, L. N. (2023). Statistical analysis of small business development dynamics in kashkadarya region. Символ науки, (6-1), 9-10.

33. Khudoyorov, L. N. (2023). Current state of small business and private entrepreneurship in kashkadarya region. Экономика и социум, (12 (115)-2), 224-226.

34. Khudoyorov, L. N., & Uzoqov, N. H. (2022). R programming language. проблемы и перспективы осуществления междисциплинарных, 103.

35. Khudoyorov, L. N., & Yaxshiyeva, F. O. (2022). Econometric analysis of small business development in the region. In Инновационные исследования: опыт, проблемы внедрения результатов и пути их решения (pp. 87-89).

36. Махматқулов, Г. (2022). A complex systemic issue of the development of the network of trade services. Development and Innovations in Science, 1(16), 10–13. извлечено от.

37. Махматқулов, Г. Х. (2023). "Kompyuter tizimlari va tarmoqlari" fanidan amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarini o'qitishda virtual cisco packet tracer dasturidan

foydalanish. Educational Research in Universal Sciences, 2(15 SPECIAL), 483–486.

Retrieved from

38. Махматқулов Г. К., Маликова Н. Т. Stochastic model activity system of rail transport //European Science Review. – 2019. – Т. 1. – №. 1-2. – С. 152-156.

39. Рахимов Абдихаким Мухаммадиевич. (2021). Услуги по проживанию и обслуживанию населения значение эконометрического моделирования в нормативной оценке требований потребителей для улучшения качества отображения. Международный междисциплинарный исследовательский журнал Galaxy, 9 (12), 1043–1048. Получено с

40. Muhammadiyevich R. A. Yashash joy (mehmonxona) va umumiy ovqatlanish xizmatlarini ko'rsatishning ichki va tashqi omillari hamda texnik-iqtisodiy sifat darajasi baholash //barqarorlik va yetakchi tadqiqotlar onlayn ilmiy jurnali. – 2023. – Т. 3. – №. 11. – С. 163-166.

41. Muxitdinov X. S, Rahimov A. M. Providing Accommodation and Food Services to the Population of the Region.// International Journal of Trend in Scientific Research and Development (IJTSRD) (e-ISSN: 2456 – 6470), Volume 1, Issue 1, mart.26. 2021, Pages:42-48, ISO 90012015 1121105553, IMPACT FACTOR-2021: 7.251

42. Muhammadiyevich, Rahimov Abdihakim. "Xizmat ko'rsatish sohasining yashash joy va umumiy ovqatlanish sifat va darajasini oshirish masalalari." Научный Фокус 1.7 (2023): 589-592.

43. Muhammadiyevich, R. A. (2023). Yashash joy (mehmonxona) va umumiy ovqatlanish xizmatlari ko'rsatishni rivojlantirishda ekonometrik modellashtirishning ahamiyati. barqarorlik va yetakchi tadqiqotlar onlayn ilmiy jurnali, 3(11), 167-171.

44. Махматқулов, Г. Х. (2023). SAVDO XIZMATLARINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY USLUBIY YONDOSHUVLARI. Innovative Development in Educational Activities, 2(9), 378–386. Retrieved from